GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publica[re].

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 136. *Mercurĭ, 19 Iunie, (1 Iuliu).* **1885.**

Braşovŭ, 18 (30) Iunie 1885.

De unŭ lungŭ timpŭ încóce colónele fóiei nóstre suntŭ pline de văerărĭ şi de plângerĭ din tóte părţile. Prigonirile, asupririle şi maltratările bietului Românŭ se înmulţescŭ şi se înăsprescŭ pe ḑi ce merge.

In comuna ceea suntŭ prigoniţĭ juḑii şi notarii românĭ, pentru că nu scriu unguresce şi nu facŭ rapórte unguresci; în altă comună dascălulŭ şi preotulŭ românŭ, fiindcă simtŭ cu poporulŭ şi'şĭ iubescŭ naţia lorŭ, suntŭ traşĭ în judecată pentru nimicŭ; colo se încalcă drepturile bisericei şi ale scólei nóstre, dincóce suntŭ maltrataţĭ scolarii românĭ, carĭ visitéză scólele maghiare, dincolo suntŭ urmăriţĭ cei ce se îmbracă în costumulŭ şi cu insemnele naţionale, precum şi cei ce 'şĭ serbéză sĕrbătorile naţionale; icĭ se deposedéză proprietarulŭ românŭ de cămătarulŭ jidovŭ şi de aliatulŭ sĕu, esecutorulŭ de dare; colo i se impunŭ bietului ţĕranŭ sarcinele şi dările cele mai grele pentru nisce scopurĭ strĕine lui; c'unŭ cuvĕntŭ nenumĕrate şi nesfêrşite suntŭ loviturile biciului, cu care o sórte vitregă mai pedepsesce şi aḑi pe Românŭ pentru pĕcatele strămoşescĭ.

Se ḑice că omulŭ însuşĭ este faurulŭ sorţii sale şi nu se póte negá, că e multŭ adevĕrŭ în acéstă ḑicală.

Óre Românulŭ, cu tóte nenorocirile ce au năvălitŭ peste capulŭ sĕu, fire-ar elŭ aḑi aşa de multŭ maltratatŭ, avere-ar elŭ sĕ sufere atâta urgisire şi desconsiderare, décă ar fi mai prevĕḑĕtorŭ, mai curagiosŭ şi mai energicŭ în lupta sa cu elementele duşmane?

Este de lipsă se afle Românimea întrégă, sĕ afle lumea din afară câtŭ de asupriţĭ şi nedreptăţiţĭ suntemŭ noi aḑĭ în acestŭ statŭ.

Ce va ḑice însĕ dela o vreme şi celŭ mai bunŭ amicŭ alŭ nostru, décă va ceti neîntreruptŭ despre atentate şi fărădelegĭ, ce se comitŭ în paguba elementului românescŭ şi numai din când în când, fórte rarŭ, şi despre silinţele, ce şi le dau aceştĭ Românĭ prigoniţĭ de a se apĕra

Cum o se ne câştigămŭ noi amicĭ, cum o sĕ fimŭ susţinuţĭ de cei ce arŭ avé interesŭ şi înclinare de-a ne susţiné, décă le vomŭ dá ocasiune numai de-a ne plânge şi de-a ne compătimĭ, ér nu şi de-a ne admirá şi de-a ne iubi pentru curagiulŭ, energia şi perseveranţa nóstră?

Sĕ ne reamintimŭ numai, câte sacrificii n'au trebuitŭ sĕ aducă pe altarulŭ patriei şi alŭ naţionalităţii şi câte probe de energiă şi de constanţă n'au trebuitŭ sĕ dea alte popóre, până ce au fostŭ în stare a-şĭ cucerĭ simpatiile lumei civilisate!

Le place multora din sînulŭ ómenilorŭ noştri cu carte, preoţĭ şi mirenĭ, a accentuá la anumite ocasiunĭ greutăţile cu carĭ au a se lupta, şi jertfele, ce le aducŭ pentru binele nostru comunŭ naţionalŭ.

Fie în vecĭ lăudaţĭ şi stimaţĭ cei cu inimă mare românéscă, cari suntŭ gata a aduce sacrificii pentru binele obştescŭ naţionalŭ!

Dér décă unora dintre noi le place a face paradă cu jertfele, adevĕrate séu numai închipuite, ce le-ar fi depusŭ pe altarulŭ naţionalŭ, sĕ ne ierte şi noă a le spune în tótă sinceritatea:

N'aveţĭ cu ce vĕ laudá, n'aţĭ jertfitŭ încă nimicŭ, de órece lumea nu scie încă nimicŭ de voi şi de stăruinţele vóstre şi poporulŭ, pentru care ḑiceţĭ că luptaţĭ şi vĕ sacrificaţĭ, e urgisitŭ, prigonitŭ şi maltratatŭ de duşmanii sĕi, e ignoratŭ de alte naţii străine şi de cei mai deaprópe ai sĕi abia numai compătimitŭ.

Nimicŭ n'aţĭ făcutŭ aşadér, décă nu de aci încolo veţĭ dá lumei prilegiu sĕ admire patriotismulŭ şi românismulŭ vostru!

In ora a unŭ-spre-ḑecea.*)

O voce asupra situaţiunei bisericei române greco-orientale.

Sibiiu, 15 Iuniu 1885.

I.

Cea mai adâncă şi cea mai durerósă impresiune a făcutŭ asupra inimii mele românesci şi ortodocse circulara ministrului ungurescŭ de culte şi de instrucţiune publică Augustinŭ Trefort din 4 Maiu a. c., prin care declară în faţa lumei civilisate şi în faţa tuturorŭ confesiunilorŭ din regatulŭ Ungariei, cu unŭ cinismŭ şi cu unŭ fariseismŭ ne mai pomenitŭ în analele Ungariei, »că *Maiestatea Sa cesară şi apostolică regéscă a binevoitŭ a-lŭ împuternici prégraţiosŭ, ca pentru ca sĕ se ridice véḑa Mitropolitului şi sĕ se asigureze influinţa lui patriotică asupra preoţimei subalterne, din ajutorulŭ de statŭ* de 24,000 fl. spre ajutorarea esclusivă a preoţimei sĕ se pună suma de *4000 fl. la dispoziţiunea Mitropolitului,* care va avea sĕ dea socotélă despre întrebuinţarea ei.«

Tristă şi fórte durerósă trebue dér sĕ fie posiţiunea părintelui Mitropolitŭ Mironŭ Romanulŭ, sdruncinată din temeliă trebue că este véḑa capului bisericei greco-orientale, pentru ca sĕ vină ministru ungurescŭ şi sĕ-lŭ scótă din noroiu cu 4000 florinĭ. Mărturisescŭ, că-mĭ stă mintea în locŭ, cum de părintele Mitropolitŭ n'a înţelesŭ cursa danaică, ce i-a întins'o şiretulŭ ministru ungurescŭ. Tocmai prin declaraţiunea sa categorică, ministrulŭ o spune verde în faţa lumei, că véḑa mitropolitului este totalŭ sguduită, şi numai prin banĭ se mai póte ridica nimbulŭ şi prestigiulŭ întunecatŭ alŭ lui. Décă părintele Mitropolitŭ, ar fi înţelesŭ cursa, care i se întinde într'unŭ modŭ fórte finŭ, n'ar fi primitŭ darulŭ acesta compromiţătorŭ,

cu atâta mai vêrtosŭ, că dênsulŭ n'a avutŭ nicĭ o lips[ă] de sprijinulŭ ministrului ungurescŭ ca sĕ-şĭ ridice véḑ[a] archierérscă, pentru că sinodulŭ archidiecesanŭ a declarat[ŭ] sĕrbătoresce în sesiunea ordinară din anulŭ acesta, că este c[u] trupŭ şi sufletŭ pentru capulŭ sĕu bisericescŭ, întru cât[ŭ] acesta e hotărîtŭ a susţiné neatinse autonomia şi institu[ţiunile] bisericei, trăgêndŭ unŭ vĕlŭ peste pĕcatele trecut[e] ale Escelenţei Sale. Cu acea ocasiune Mitropolitulŭ [a] declaratŭ sĕrbătoresce în faţa representanţii bisericii, c[ă] dênsulŭ va observá şi va păzí cu cea mai mare sfinţeniă constituţiunea şi instituţiunile bisericii greco-orientale.

In ce legătură stă darulŭ ministrului ungurescŭ cu declaraţiunea Metropolitului în sinodŭ?

Sĕ vedemŭ mai ântêiu ce ḑice ministrulŭ ungurescŭ în circulara sa: Elŭ declară că este atâta de bunŭ şi atâta de milostivŭ, de a pune 4000 fl. la dispoziţiunea Metropolitului, ca cu acestŭ preţŭ sĕ se rehabiliteze în ochii preoţimei subalterne nepatriotice. — Ce urméză dér din primirea acestorŭ 4000 fl.?

Capulŭ biserici greco-orientale recunósce singurŭ, că biserica sa este nepatriotică, nelealĭ şi că în sînulŭ sĕu nutresce şi cresce şerpĭ, carĭ prin nepatriotismulŭ lorŭ subminéză basele ideii de statŭ maghiarŭ.

Scumpĭ şi periculoşĭ suntŭ aceştĭ banĭ atâtŭ pentru interesele personale ale Mitropolitului, câtŭ şi pentru constituţiunea şi interesele vitale ale bisericii nostre greco-orientale române ardelene, pentru că printr'înşii s'a aruncatŭ unŭ cărbune, care mai ântêiu va arde pe Archiepiscopulŭ, apoi biserica. Aceştĭ banĭ suntŭ calulŭ troianŭ, ce l'a întrodusŭ duşmanulŭ în fortăréţa autonomiei nóstre.

Ei bine! Ministrulŭ ḑice, că pune la dispoziţiunea Archiepiscopului 4000 fl., ca sĕ facă din popii sĕi nepatrioţĭ popĭ patriotici. Ce va face ministrulŭ, după ce va vedé, că Archiepiscopulŭ cu tóte patru miile de florinĭ nu póte patriotisá pe nepatriotisabilii sĕi popĭ? Ceea ce a făcutŭ omulŭ din evangeliă, care a împărţitŭ talanţii. Va vení şi va ḑice: Ce ai făcutŭ cu banii, ce ţi-am datŭ? Éră atuncĭ Archiepiscopulŭ, ca slugă smerită şi supusă va ḑice: Dómne, értă-mĕ, că eu am sciutŭ că eşti straşnicŭ şi ţi-am îngropatŭ banii în pămentŭ.

Ingropaţĭ în pămentŭ vorŭ fi aceştĭ banĭ, pentru că nu putemŭ crede, că se vorŭ găsi preoţĭ românescĭ, carĭ ca Iuda Iscariotênulŭ pe Cristosŭ, pentru câţĭ-va florinĭ de argintŭ ce li-i va da lorŭ capulŭ bisericescŭ, sĕ vêndă interesele şi pe fii lorŭ sufletescĭ.

Atuncĭ va ḑice ministrulŭ slugilorŭ sale: Luaţĭ pe sluga acésta netrebnică şi o aruncaţĭ întru întunerecul[ŭ] celŭ mai de afară, unde va fi plângere şi scrâşnirea dinţilorŭ.

Acolo vei ajunge Présfinte părinte în urma urmelorŭ, pentru că te-ai încreḑutŭ în boerĭ şi în fii ómenilorŭ, în carĭ nu este mântuire; acolo vorŭ ajunge toţ[ĭ] câţĭ vorŭ lucra ca Présfinţia Ta. Ai făcutŭ unŭ pĕcatŭ neertatŭ, când ai primitŭ cele 4000 fl., atâtŭ în potriva interesului bine priceputŭ alŭ persónei Escelenţei Tale, câtŭ şi în detrimentulŭ constituţiunii şi alŭ instituţiunilorŭ bisericescĭ. Escelenţia Ta, îndată ce ţi-a venitŭ la cunoscinţă acéstă dispoziţiune, prin care unŭ ministru constituţionalŭ în faţa lumei timbréză preoţimea nóstră de nepatriótă, trebuiai sĕ mergĭ ca consiliarŭ secretŭ alŭ Maiestăţii Sale împĕratului şi sĕ arĕţĭ capului statului, că circulara ministrului ungurescŭ cuprinde cea mai mare insultă asupra preoţimei greco-orientale, declarându-o de nepatriotică, şi sĕ fi respinsŭ cu cea mai mare indignaţiune, energiă şi resoluţiune bărbătéscă acestea acusaţiunĭ atâta de grave. Sĕ fi mersŭ dér la capulŭ statului cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ suntemŭ convinşĭ că Escelenţa Ta scii, că circulara a emanatŭ numai şi numai dela ministru, şi că împuternicirea pré înaltă, de care vorbesce ministrulŭ, nu este decâtŭ o formalitate golă şi neînlăturabilă, ce o cere pracsa constituţională.

Nu numai că Présfinţia Ta nu ţi-ai împlinitŭ datoria ce-ţĭ impune posiţiunea înaltă în biserică, ci din contră pe faţă séu în secretŭ ai înfluinţatŭ şi sinodulŭ eparchialŭ, de ţi-au votatŭ cele 4000 fl. Prin acésta şi sinodulŭ a datŭ dovada cea mai clară, că n'a înţelesŭ gravitatea situaţiunii. — Présfinţia Sa părintele Archiepis-

---

*) Publicămŭ acestŭ articulŭ, ce-lŭ primimŭ dela unŭ distinsŭ fiu alŭ bisericei române greco-orientale, fiindŭ convinşĭ, că ideile ce le conţine isvorĕscŭ din cele mai bune intenţiunĭ pentru binele generalŭ alŭ bisericei şi că poveţele, ce le dă, iesŭ din inima curată a unui bunŭ Românŭ şi a unui [...]

e cele mai strălucite, pe când acésta victoriă este în alitate celŭ mai mare desastru pentru dênsulŭ. Décă ·ésfinția Sa își întrebuința prudența și înțelepciunea pen-ı binele obștescŭ alŭ bisericii, alŭ căreia capŭ este, ır fi pusŭ la adăpostŭ după zidurile constituțiunii bi-ricescî, unde ar fi putută fi odihnitŭ și asiguratŭ de ·ice periculŭ amenințătorŭ. N'a făcut'o, când era tim-ılŭ, acuma tragă consecințele nedecisiunii sale!

SCIRILE ḌILEI.

Se ḍice, că Présfinția Sa episcopulŭ Mețianŭ ar fi btinută din partea ministrului Tisza promisiunea, că nu ɜ va pune »în principiu« nicĭ o piedecă înființării nui gimnasiu confesionalŭ gr. or. românŭ în diecesa .radului, dacă are fondulŭ corĕspunḍĕtorŭ. I s'a cerutŭ ısĕ Présfinției Sale, ca gimnasiulŭ sĕ se înființeze în ltă parte, ér nu în Aradŭ, unde esistă unŭ gimnasiu e statŭ.

—0—

Sâmbătă s'a întêmplatŭ la podulŭ de peste Timișŭ ıtre Sĕcele și Dêrste o mare nenorocire. Pe când venea renulŭ dela Predealŭ spre Brașovŭ, o căruță cu unŭ :alŭ, în care se afla o femeiă bine îmbrăcată cu unŭ :opilŭ micŭ în brațe, se opri pe podŭ până sĕ trécă tre-ıulŭ închiḍêndu-se trecerea. La trecerea trenului însĕ, :alulŭ se sperià și împingêndŭ trăsura îndĕrĕtŭ căḍù le pe podŭ cu căruța cu totŭ. Copilulŭ, peste care :ăḍu calulŭ, fù strivitŭ spărgêndu-i-se pântecele și eșin-lu-i intestinele; mama asemenea fù strivită de căruță și murì și ea imediatŭ după ce fù ridicată din loculŭ ıenorocirii. Nenorocirea a provenitŭ din causă că de ınŭ cârdŭ de vreme nu s'a îngrijitŭ, ca podulŭ sĕ fiă ıngrăditŭ pe margine.

—0—

Ni se scrie de lângă Pratulŭ lui Traianŭ cu data 25 Iuniu n.: »In ḍilele aceste mi-a venitŭ la mână unŭ biletŭ, prin care oficialii căiei ferate dela Ludoșŭ împreună cu alțĭ Ungurĭ fanatisațĭ, invită publiculŭ pre ḍiua de 28 Iuniu la o petrecere ce se va ține în opidulŭ Ludoșŭ în favorulŭ societății de maghiarisare. In »patrioticulŭ« comitetŭ arangiatorŭ a acestei petrecerĭ spre marea nóstră durere se află subscrisŭ și unŭ june românŭ cu numele **Moga Tivadar**. D. Moga Tivadar, séu pe română Teodorŭ Moga, precum amŭ înțelesŭ e unŭ proprietarŭ tênĕrŭ, de o posițiune independentă și fiulŭ d-lui Vasiliu Moga, solgăbirĕulŭ Ludoșului, bărbatŭ de inimă bună, caracterŭ solidŭ și în totŭ respectulŭ vrednicŭ de a i se ḍice: onóre lui! Dar nu putemŭ sĕ condamnămŭ slăbiciunea fiului sĕu Teodorŭ, care, deși crescutŭ la sînŭ românescŭ, a trecutŭ fără rușine în castrele dușmane. Acestŭ Teodorŭ are unŭ frate, căruia i-s'a promisŭ unŭ stipendiu românescŭ..... Videant consules!« — Arieșanulŭ.

—0—

Ni se scrie următórele cu data 27 Iuniu n.: »In Comuna Gurariului, Vinerĭ în 26 Iuniu st. n. după 2 óre p. m., a căḍutŭ grindină de mărimea unui ou de găină. In o jumĕtate de oră câtŭ a duratŭ, a nimicitŭ holdele și cucuruzulŭ în întregŭ hotarulŭ, așa că holdele abia se vorŭ puté cosí, ér porumbulŭ e totalŭ nimicitŭ. Dauna și lipsa vorŭ fi înfricoșate în astfelŭ de împrejurărĭ nefavorabile economului.« — D. A.

—0—

Ni se scrie din Conalmŭ: »In séra de 28 Iuniu n. pe la 10 óre trăsnetulŭ a căḍutŭ într'o casă săsécă, unde fiindŭ împrejurulŭ mesei copii familiei, toțĭ a căḍutŭ josŭ și o fată de 12 anĭ dintre acești copii a și muritŭ. Medicii au constatatŭ, că fiindŭ ferestrele și ușa deschisă s'a făcutŭ curentŭ de aerŭ atrăgêndŭ trăsnetulŭ « — R.

—0—

Vinerĭ în 26 Iuniu n. pe la améḍĭ a fostŭ o ruptură de norŭ înfricoșată în Sepsi-Sân-Georgiu, comit. Trei-scaune. Apa a întratŭ în tóte casele și multe din ele au fostŭ în mare pericolŭ. Pe lângă acésta a mai eșitŭ din albia sa și Oltulŭ din causa multelorŭ ploi. Câmpulŭ, grădinĭ, liveḍĭ au fostŭ inundate. Pagubele suntŭ enorme.

—0—

Băile din Tușnadŭ au fostŭ visitate până acum în totalŭ de 27 de persóne.

—0—

»Bukaresti Hirado« din sĕptĕmâna trecută publică într'unŭ numĕrŭ unŭ articulŭ subscrisŭ, în care autorulŭ articulului propune sĕ se înființeze în România o reuniune de maghiarisare și promite a da câte 100 de francĭ pe anŭ într'unŭ timpŭ de anĭ anumitŭ.

—0—

»L'Indépendance roumaine« a primitŭ din Paris scirea, că elevulŭ școlei de podurĭ și șosele Romulus Baiulescu a eșitŭ la esamene celŭ dintêiu. Tênĕrulŭ ce s'a distinsŭ este fiulŭ păr. Bart. Baiulescu din Brașovŭ.

—0—

Camera de comerciu din Oedenburg (Ungaria) s'a [illegible] în favórea liberei importațiunĭ a grâului românescŭ, căcĭ introducerea unei taxe ar putea sĕ compromită interesele morilorŭ ungurescĭ.

—0—

„România liberă« află, că amicii „Românului" au proclamatŭ de capŭ alŭ grupului pe d. D. Brătianu. D. Cogălniceanu, întrebatŭ despre acésta, ar fi încuragiatŭ pe fratele primului ministru sĕ ia în mânĭ stégulŭ lui Rosetti. Când d. D. Brătianu va lua direcțiunea grupului, ḍiarulŭ »Națiunea" va înceta, contopindu-se în »Românulŭ.«

—0—

»Românului« i se comunică din Tĕrgoviște, că Miercurĭ a căḍutŭ trăsnetulŭ pe grajdulŭ artileriei de acolo omorândŭ șase cai și contusionândŭ mai mulțĭ ómenĭ.

—0—

Una din cele mai vechĭ case de comerciu din Viena și anume firma de marchitănăriă »Leopold Schadlbauer's Sphn,« care există de 100 de anĭ, a fostŭ declarată în stare de falimentŭ.

—0—

»Bukarester Freie Presse« anunță din Pétra insolvența chiristigiului Ancel Catz cu unŭ pasivŭ de peste 100,000 lei.

—0—

Principele Bulgariei va pleca sĕptĕmana asta în Englitera, ca s'asiste la căsătoria fratelui sĕu, prințulŭ de Battenberg, cu princesa Beatrice a Angliei.

—0—

Locuitorii din Odessa suntŭ în mare neliniște. In rêndulŭ acesta nu s'au arătatŭ acolo rêndunelele și ceea ce e mai bătătorŭ la ochiu, nicĭ muștele nu s'au arătatŭ de astădată. Locuitorii credŭ că acésta este unŭ semnŭ, că colera va isbucni de sigurŭ. Chiar și cei din clasa mai inteligentă credŭ acésta.

Conflictulŭ dela Papolța.

In numĕrulŭ de erĭ amŭ publicatŭ după ḍiarele maghiare scirea, că la granița nóstră în dreptulŭ Buzeului, în ținutulŭ Papolței, s'a întêmplatŭ unŭ conflictŭ de graniță. Acestu conflictŭ se adeveresce și de »Gazeta Buzĕului,« care scrie următórele:

»Comandantulŭ companiei Nehoiașĭ dela fruntaria austro-ungară, găsindŭ fruntaria călcată între pichetele Balabanŭ și Guirgiu de către nisce locuitorĭ austriacĭ, carĭ trecuseră cu 800 oi și 6 cai încărcațĭ cu vescĭ făcute din pădurile nóstre, a dispusŭ oprirea vitelorŭ.

»In ḍiua de 11 curentŭ Austriacii voindŭ a luá cu forța acele vite, comandantulŭ s'a opusŭ, schimbându-se chiar focurĭ între soldații austriacĭ și dorobanții noștri.

»D. comandantŭ alŭ regimentului 8 de dorobanțĭ, raportându-i-se despre acésta, pe de-o parte a cerutŭ concentrarea a 50 de soldațĭ, ér pe de alta a plecatŭ însușĭ în localitate pentru a constatá casulŭ și a luá mĕsurile necesare.«

De lângă castelulŭ lui P. Rareșiu, Iuniu 1885.

Lupta celorŭ dela cârmă contra limbei și naționalității nóstre ar trebui sĕ unéscă pre toțĭ bărbații noștri inteligențĭ la o activitate comună și resolută. Bărbații noștri luminațĭ arŭ trebui sĕ mérgă mână 'n mână, ca sĕ ne eluptămŭ ceea ce ne dă legea.

Dar faptele unorŭ bărbațĭ din municipiulŭ nostru, ce s'au succedatŭ acum de câtva timpŭ, au schimbatŭ în modŭ esențialŭ raporturile nóstre sociale. Din ignoranță orĭ rea voință s'a datŭ o eronată esplicațiune tendințelorŭ nóstre legale, făcêndŭ a nu se prețui de ajunsŭ causa comună românéscă. Acéstă stare de lucrurĭ ne îndémnă a cugetá și medita asupra principielorŭ și respective asupra mijlócelorŭ de regenerațiune a Românilorŭ din județulŭ Solnocŭ-Dobêca. *Românii nu vorŭ face nicĭodată, ca sĕ li se simțéscă înalta lorŭ valóre morală în acestŭ municipiu decâtŭ fiindŭ unițĭ.*

Ar trebui sĕ scie și sĕ înțelégă odată tótă suflarea românéscă, că până când, în puterea legilorŭ, nu vomŭ face pe Maghiarŭ sĕ o simță acésta, până atuncea de le-amŭ da sufletulŭ din noi, totŭ ura lui și călcarea drepturilorŭ nóstre în picióre vomŭ primi-o în schimbŭ. Este rușine pentru o națiune conscíă de sine s'o sufere acésta **ad infinitum**. Totŭ ce este nobilŭ în Românulŭ Solnocŭ-Dobêcanŭ nu se va putea desvolta — sub constelațiunea creată de Banffy — decâtŭ prin raporturĭ intime cu toțĭ frații seĭ din acestŭ pașalîcŭ. Spiritulŭ dar alŭ asociațiunei este unica fortărĕță, prin care ne vomŭ putea salva aceea ce amŭ ereḍitŭ sacru și bunŭ dela strămoșĭ, înaintândŭ astfelŭ spre perfecțiunea și gloria némului nostru. Sângele, nenorocirile și justele nóstre cererĭ ne unescŭ: lipsesce numaĭ sancționarea acestei unirĭ prin voința nóstră. Tóte interesele, fie locale, materiale, personale séu de orĭce natură, carĭ țindŭ a separa pe Românĭ și a'i desbina atuncĭ când este în jocŭ esistența nóstră națională, suntŭ interese blăstămate și aducŭ resultate funeste.

Dacă e vorba, ca în acestŭ județŭ „fericitŭ« de Banffy-pașa sĕ fie Românulŭ respectatŭ precum merită, inteligența nóstră este datóre ea prin ea a nutri și manifesta și o viĕță națională. La acésta apoi este de lipsă curagiulŭ

Altfelŭ **presentulŭ** rĕu întrebuințatŭ din lipsă de curagiu, devenindŭ **trecutŭ** lasă după sine regrete și prepară unŭ **viitorŭ** durerosŭ.

Singuraticii, ca și popórele, suntŭ pedepsițĭ pentru erorile și trândăvia din trecutŭ. Dar sĕ mĕ esplicŭ: la noi mulțimea a suferitŭ din causa indiferentismului conducĕtorilorŭ sĕi. Poporulŭ și adevĕrații lui fii totd'auna au fostŭ naționalișțĭ, care atâta însemnéză câtŭ a'țĭ iubi limba alăturea cu viața și a fi gata la jertfire chiar, când este vorba de apĕrarea drepturilorŭ avitice cu legea 'n mână.

Nu-i destulŭ sĕ trăimŭ, ci trebue sĕ trăimŭ cu onóre și trebue sĕ pretindemŭ a ni se respecta și da drepturĭ în proporțiune cu sacrificiele ce le aducemŭ pe altarulŭ patriei comune și în specialŭ în folosulŭ acestui municipiu.

Preoțĭ, advocațĭ și cărturarĭ românĭ, poporulŭ și-a făcutŭ și își face datorința, acum este rêndulŭ nostru. Elŭ ne-a făcutŭ pre noi ceea ce suntemŭ, și nu putemŭ nega, că poporulŭ are dreptulŭ a pretinde ca noi sĕ 'i apĕrămŭ drepturile lui.

Sĕ se formeze dér o asociațiune séu reuniune din totŭ ce-i românŭ cărturarŭ în acestŭ municipiŭ, alŭ cărei scopŭ sĕ fie apĕrarea limbei și naționalității nóstre pe basa legei. Sĕ se dea odată viață bibliotecelorŭ poporale — alŭ cărorŭ începutŭ s'a făcutŭ deja — din Beteanŭ, Deșiu și Lăpușiu. Printr'o atitudine energică, impunemŭ dușmanilorŭ drepturilorŭ nóstre.

Ér decumva preoții, advocații și cărturarii românĭ din acestŭ județŭ nicĭ astăḍĭ nu se simțescŭ destulŭ de împinșĭ la o activitate seriósă —după ce puterĭ suntŭ— atuncĭ o ḍicŭ sĕ scie lumea, că nu sórtea ce ne-a ajunsŭ ci meritămŭ a fi băgațĭ în lanțurĭ și bătuțĭ cu bice.

Sentinela română.

Casulŭ cu porcii înapoiațĭ dela Steinbruck

„Voința Națională", organulŭ d-lui ministru-președinte, Brătianu ilustréză procederea guvernului unguresců, în cunoscuta afacere cu porcii, cu date oficiale scriindŭ următórele:

Procederea guvernului din Buda-Pesta a întăritŭ pe toțĭ în credință, că elŭ nu este animatŭ de aceléșĭ simțiminte de dreptate și de echitate, de care necurmate dovedĭ a datŭ guvernulŭ românŭ. Guvernulŭ din Buda-Pesta pare a fi otărâtŭ sĕ oprescă cu orĭ-ce prețŭ intrarea porcilorŭ noștri pe teritoriulŭ sĕu chiar în casurile când porcii ar fi pe deplinŭ sănĕtoșĭ. Acésta constitue o călcare a tratatului de comerciu ce amŭ încheiatŭ acum nouĕ anĭ cu imperiulŭ vecinŭ.

»Pester Lloyd«, organulŭ guvernului din Buda-Pesta, are bunătatea a ne informa că „ministerulŭ de comerciu, în urma afacerei Dinu Mocanu, a ordonatŭ din nou închiderea absolută a fruntariilorŭ dinspre România". Acestŭ organŭ laudă în același timpŭ **consciința** cu care veterinarii din Steinbruck au esaminatŭ porcii trimișĭ acolo, și **iuțéla** cu care au constatatŭ că suntŭ bolnavĭ. Vomŭ vedé mai la vale décă aceste laude suntŭ meritate.

Pentru a ne puté face o ideă lămurită despre procederea guvernului ungarŭ, sĕ povestimŭ aci tótă afacerea pe largŭ, astfelŭ cum reiese din acte: Dinu Mocanu din Căinenĭ, județulŭ Argeșŭ, a cumpĕratŭ, cu o sĕptĕmână înainte d'a-i espedia, unŭ numĕrŭ de 400 porcĭ de la mai mulțĭ locuitorĭ. Inainte d'a-i espedia, Dinu Mocanu cerù autorisarea cuvenită dela ministerulŭ de comerciu din Ungaria. Acestŭ ministerŭ c'un ordinŭ datatŭ din 4 Maiu stilŭ nou și adresatŭ directorului punctului de frontieră Turnu-Roșu a autorisatŭ importarea acestorŭ porcĭ. La 13 Maiu medicŭlŭ veterinarŭ alŭ districtului Argeșŭ visità acești porcĭ și liberà unŭ certificatŭ prin care se constată că cei 400 porcĭ ai lui Dinu Mocanu au fostŭ găsițĭ sănĕtoșĭ, și că de mai multe lunĭ n'a esistatŭ nicĭ o bólă contagiósă epizootică în totŭ districtulŭ; în urma acestei constatărĭ elŭ dĕdù autorisațiunea, de transportŭ.

La 25 Maiu ajungŭ porcii la Riulŭ-Vadului, unde **medicŭlŭ veterinarŭ unguréscŭ** esamină porcii 'i ține 24 óre în observațiă și **găsindu'i sănĕtoșĭ le autorisă transportulŭ** în Ungaria. Din acești 400 porcĭ, 58 erau destinațĭ pentru Sibiu; ei au și fostŭ cumpĕrațĭ acolo. Ceilalțĭ au fostŭ din nou esaminațĭ în modŭ rigurosŭ de comisiunea veterinară, care 'i-a găsitŭ pe deplinŭ sănĕtoșĭ. **Veterinarulŭ șefŭ din Sibiu** liberă în numele comisiunei unŭ certificatŭ, prin care **declară că porcii suntŭ sănĕtoșĭ** și autorisă încărcarea lorŭ.

La 31 Maiu porcii fură espediațĭ la Steinbruck în 6 vagóne plumbuite. La 2 Iuniu porcii ajungŭ la Steinbruck; aci d-nii Kaufmann și Covacĭ, veterinarĭ atașațĭ pe lângă stabilimentulŭ tĕrgului, esaminară numai porcii din douĕ vagóne și declarară imediatŭ, că suntŭ atinșĭ de frigurĭ aftóse. Imediatŭ se ordonă sĕ se espedieze totŭ transportulŭ înapoi la Sibiu și vagónele fură întórse din Steincruck, fără ca Dinu Mocanu sĕ fi fostŭ încunosciințatŭ despre acésta. La 6 Iuniu porcii se întorcŭ la Sibiu și autoritățile de aci primescŭ însciințare sĕ convóce o comisiune specială, pentru a constata starea porcilorŭ la descărcare. Autoritățile însărcinară o comisiune compusă din d-nii Gustav Thalmann, vice-comite, A. Denk, șefulŭ gărei, doctorulŭ Arz, Karl Kreuzer, veterinarulŭ comitatului, Dinu Mocanu, proprietarulŭ porcilorŭ, apoi din șefulŭ poliției, espertulŭ orașului, vice-notarulŭ Stro-

ia şi măcelarulŭ oraşului. Comisiunea constată că unii porcĭ erau roşĭ la unghii din causă că umblaseră multŭ pe petrişŭ, dar că de altminterĭ **erau pe deplină sănĕtoşĭ**. Cu tóte acestea ea se conformă ordinelorŭ venite din Steinbruck şi 'i puse sub controlulŭ şefului poliţiei; în acelaşĭ timpŭ, fiind că comisiunea găsise că porcii erau sănĕtoşĭ, ea telegrafiă la Pesta cerêndŭ numirea unei comisiunĭ superióre de verificare.

Ministerulŭ rĕspunse că nu era nevoe d'o asemenea comisiune dar că va trimite la Sibiiu pe cei doi veterinarĭ din Steinbruck, carĭ susţinuse că porcii erau bolnavĭ de frigurĭ aftóse; totodată declară că avea deplină încredere în aceştĭ doi veterinarĭ şi că speră că ei vorŭ reuşi sĕ convingă comisiunea că porcii erau bolnavĭ. Comisiunea se întruní din nou la 7 Iunie: în faţa ei, cei doi delegaţĭ ai guvernului începură esaminarea porcilorŭ. După ce dênşii esaminară mai ântêiu 124 porcĭ, carĭ erau într'o îngrădire separată, trecură la o altă despărţire, unde se afla restulŭ, adecă 218 porcĭ împărţiţĭ în două grupurĭ. Cei doi veterinarĭ esaminară 159 porcĭ şi scóseră trei din ei ca bolnavĭ, adăogêndŭ că ceilalţĭ erau sănĕtoşĭ şi n'aveau nevoe de nicĭ o cercetare. Lucru ciudatŭ: **tocmai aceştĭ din urmă porcĭ** fusese **declaraţĭ** de veterinarii din Steinbruck **ca bolnavĭ** de frigurĭ!

Cei trei porcĭ fură esaminaţĭ din nou de tóte persónele din comisiune şi **tóte** (afară de cei doi veterinarĭ, se înţelege) au fostŭ de acordŭ pentru a declara, că unulŭ din porcĭ avea la gură o tăietură accidentală, iar ceilalţĭ aveau contusiunĭ la picióre, provenite din causa lungului drumŭ ce făcuseră pe josŭ, dar că nicĭ unulŭ din ei nu suferea de frigurĭ aftóse. Numai veterinarii din Steinbruck, inferiorĭ în gradŭ celorŭ din Sibiiu, susţinéu că porcii erau bolnavĭ! In acestŭ timpŭ sosi şi d. A. Eizerman, doctorŭ în medicină, medicŭ veterinarŭ şi directorŭ alŭ punctului dela Turnu-Roşu. Comisiunea îi cerù părerea sa în scrisŭ. D. Eizerman declară în scrisŭ că porcii erau **sănĕtoşĭ**.

Afacerea s'a opritŭ aci. Nu mai încape îndoială însĕ că Dinu Mocanu, care a intentatŭ procesŭ guvernului ungarŭ, va isbuti într'unŭ sfîrşitŭ sĕ facă sĕ triumfe dreptulŭ sĕu, căcĭ din cele expuse mai susŭ, orĭ cine se va puté convinge în parté cui e dreptatea. Asemenea procedărĭ ne facŭ rĕu nu numai nouĕ, dar şi acelora carĭ credŭ că potŭ trage unŭ folosŭ din ele. Din parte-ne lăsămŭ ca opiniunea publică sĕ aprecieze, întru câtŭ aceste procedărĭ suntŭ făcute pentru a înlesni asemenea bune şi sincere relaţiunĭ între cele două state vecine.

—o—

Regele şi regina României în Viena.

„N. fr. Presse" scrie următórele: In 13 (25) Iuniu la ora 1 după amiadĭ Impĕratulŭ a făcutŭ o visită părechei regale române, care a primitŭ apoi visitele principelui şi principesei de corónă, a archiducelui Wilhelm şi a regelui Milanŭ alŭ Serbiei. Asemenea şi ambasadorulŭ germanŭ, principele de Reuss, visită părechea regală română, care a luatŭ apoi parte la masa imperială în palatulŭ din Schönbrunn. După aceea Regele şi Regina României s'au dusŭ de au luatŭ ceaiulŭ la ambasadorulŭ germanŭ, principele de Reuss, în vila sa dela Mauer.

In 14 (26) diminéţa Regele şi Regina României au luatŭ dejunulŭ la archiducele Rainer. La ora 1 după amédĭ Impĕratulŭ, însoţitŭ de adjutantulŭ sĕu majorŭ baronŭ Fliesser, a făcutŭ o nouă visită părechei regale în hotelulŭ „Munsch," visită care a ţinutŭ o jumĕtate de oră. Curêndŭ după plecarea Impĕratului din hotelŭ, veni şi archiducele Rainer pentru a face o visită de adio Regelui şi Reginei României. La 4 óre după amédĭ Regele Carolŭ eşì în trăsură, însoţitŭ de adjutantulŭ maiorŭ de Chiljen, şi făcù o visită de adio Impĕratului în palatulŭ din Schönbrunn, cum şi membrilorŭ familiei imperiale. In acestŭ intervalŭ Regina dorì sĕ visiteze unŭ magasinŭ de jucării, şi i se recomandà cunoscutulŭ magasinŭ Mühlhausser din strada Rauhenstein, unde a mersŭ Regina pe josŭ. D. Schindler, otelierulŭ, se oferì să serve de căluĕză Reginei, care era însoţită de domnişóra de onóre Romalo. D. Schindler le preceda cu capulŭ descoperitŭ şi unŭ lacheu le urma. Regina şi domnişóra de onóre erau în toaletă de doliu. Firesce că acestŭ micŭ cortegiu a produsŭ óre-care sensaţiă, însĕ numai fórte puţinĭ trecĕtorĭ din strada Kärntner au recunoscutŭ pe Regina. Ómenii din prăvăliă nu cunoscură pe Regina, decâtŭ după ce a statŭ mai multŭ timpŭ acolo, arĕtândŭ unŭ interesŭ fórte viu pentru articolele de jucării. Mai cu sémă o părechie de artiştĭ îmbrăcaţĭ într'unŭ costumŭ de gală — o maimuţă cu unŭ monoclu în ochiu, care cântă duete cu o arăpóică — a deşteptatŭ atenţia şi ilaritatea Reginei. Acĭ a petrecutŭ o oră şi jumĕtate, a făcutŭ câteva târguelĭ; după ce a intratŭ într'unŭ magasinŭ de bijuteriă de pe strada Graben, Regina a mai statŭ câte-va óre şi în depositulŭ din strada Babenberger alŭ d-lui I. Weidmann, furnisorulŭ Curţei pentru articole de pielăriă. Regina a visitatŭ asemenea şi stabilimentulŭ Wahliss din strada Kärntner.

Părechea regală română a părăsitŭ Viena în 15 (27) Iuniu diminéţa la 7 ore. MM. LL. erau aşteptate la gară de representantulŭ românŭ din Viena, d. Mavrogheni cu soţia sa, de ântêiulŭ secretarŭ alŭ legaţiunei d. Rosetti Solescu, de consululŭ generalŭ românŭ din Viena, d. de Lindheim şi de ataşatulŭ militarŭ alŭ ambasadei germane, d. locotenentŭ colonelŭ conte Wedell.

—o—

CONVOCARE.

Despărţĕmêntulŭ alŭ 18-lea alŭ Asociaţiunei transilvane pentru cultura română şi literatura poporului românŭ, îşĭ va ţiné adunarea cercuală din ăstŭ anŭ la 9 Iuliu st. n. 11 óre înainte de amédĭ în scóla română din Turda.

Membrii despărţĕmêntului şi toţĭ iubitorii de cultură suntŭ rugaţĭ a participa la acéstă adunare, care între alte agende culturale, va avé sĕ alegă şi comitetulŭ cercualŭ pe 3 anĭ. — Turda 29 Iuniu 1885.

Dr. Ioanŭ Raţŭ m. p.
direct. comit. cercualŭ.

—o—

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Budapesta, 30 Iuniu. — Exerciţiulŭ comunŭ alŭ societăţilorŭ de pompierĭ reunite din ţóră au succesŭ strălucitŭ. Au luatŭ parte 72 de societăţĭ.

Brünn, 30 Iuniu. — Din incidentulŭ festivităţii cântăreţilorŭ germanĭ s'au întêmplatŭ turburărĭ de ordine parţiale între representanţii ambelorŭ naţionalităţĭ. Mai mulţĭ escedenţĭ de amêndouĕ părţile au fostŭ arestaţĭ. Poliţia orăşănéscă a recviratŭ miliţiă, dér mulţimea s'a fost rĕspânditŭ încă înainte de a sosi acéstă.

Bucurescĭ, 30 Iuniu. — Representantulŭ Franciei a notificatŭ guvernului românŭ, că va propune întroducerea de vămĭ prohibitive, după ce la reclamaţiunile francese nu s'a datŭ unŭ rĕspunsŭ satisfăcĕtorŭ.

Dresda, 30 Iuniu. — In urma unorŭ agitaţiunĭ continue socialiste între lucrătorii cehĭ, direcţiunea poliţiei a impusŭ mai multora dintre ei de-a părăsi oraşulŭ şi a disolvatŭ societatea boemă, ce pórtă numirea „Ceski-klub".

—o—

DIVERSE.

Victimele Reginei Italiei. — Una din cele mai frumóse suverane din Europa e, fără îndoială, regina Margarita a Italiei. Frumseţea ei a făcutŭ şi face multe victime. Unŭ ḑiarŭ parisianŭ ne povesteşce romanulŭ unui lordŭ englesŭ care, după o presentaţiune oficială, fù cuprinsŭ de unŭ amorŭ nebunŭ pentru regina Italiei. De atuncĭ, elŭ s'a devotatŭ cu totulŭ cultului Margaretei; în grădina sa, nu cultivă decâtŭ margarite; castelulŭ sĕu e plinŭ de margarite. Cărţile din biblioteca sa suntŭ împodobite cu margarite, şi pe tóte obiectele ce'lŭ înconjóră, chiarŭ pe giuvaericalele ce le pórtă, apare flórea care îi reaminteşce numele augustei sale iubite. Cavalerismulŭ e în tótă puterea lui; nu se va ḑice celŭ puţinŭ, că fii Albionului nu au sentimentŭ. Graţiósa suverană a Italiei a inspiratŭ mai multe pasiunĭ de acestŭ felŭ. Moştenitorulŭ unuia din cele mai frumóse tronurĭ din Europa suferise nu de multŭ fascinaţiunea acestei frumuseţĭ ideale. La unŭ momentŭ datŭ, privirea sa, mânţinerea sa, gesturile sale trădară aşa de bine flacăra secretă de care ardea, încâtŭ toţĭ dela curte, unde acéstă adoraţiune naivă şi cam stângace nu mai rĕmăsese unŭ secretŭ, se scandalizaseră. Şi nu numai printre strĕinĭ farmecile reginei au făcutŭ sĕ se nascĕ devoţiunĭ ardente; ea numĕră adoratorĭ nenorociţĭ şi pasionaţĭ printre supuşii sĕi. Celebrulŭ poetŭ republicanŭ Josue Carducci, într'unŭ accesŭ de gingaşă admiraţiune, a rimatŭ pentru ea strofe în stilulŭ archaic în care escelézā. I s'a reproşatŭ acéstă poetică licenţă ca unŭ păcatŭ de les-republicanismŭ, dér elŭ s'a esplicatŭ cu multŭ spiritŭ, spunêndŭ că nu trebue sĕ fie opritŭ unui poetŭ girondinŭ de a se înclina trecêndŭ înaintea frumuseţei. Puritanii l'au totŭ nĕcăjitŭ câtă-va vreme, la urma urmelorŭ însĕ l'au amnestiatŭ. Ce nu se iartă unui poetŭ, mai cu sémă când nu i se póte imputa decâtŭ că a făcutŭ câteva versurĭ mai multŭ. Din nenorocire, suspinătorii nenorociţĭ nu se consoléză totdéuna sacrificândŭ muselorŭ. Este o dramă în cronica amorurilorŭ ce acéstă frumuseţe a inspiratŭ. Se atribuie, în adevĕrŭ, delirului unei pasiunĭ fără speranţă sinuciderea fiului unuia din ofiţerii superiorĭ din cei mai distinşĭ ai Italiei, care a ocupatŭ unŭ rangŭ fórte ridicatŭ în cadrele diplomaţiei. Ca o nenorocire şi mai mare, tênĕrulŭ amorezŭ avea unŭ serviciu la curte, şi vederea obiectului iubitŭ reînoia în fiecare ḑi durerea sa: ne mai putêndŭ suferi fără a putea spera, elŭ se hotărî a sfârşi cu viaţa. Ceea ce dă acestorŭ pasiunĭ unŭ caracterŭ încă mai romanescŭ, e că graţiósa suverană nu face nimicŭ pentru a le încuraja. Regina Margarita e lipsită de orĭ-ce cochetăriă şi pare chiarŭ că nu are conşciinţă de frumseţea sa. Ea e graţiósă şi afabilă prin natură, dér fără calculŭ, căcĭ ea se arată fórte severă pentru ea câtŭ şi pentru ceilalţĭ, şi nimenĭ mai bine decâtŭ ea n'ar putea purta titlulŭ de virtuoasă între virtuose. — „Naţiunea."

***

Cutremurŭ de pămêntŭ. — Cetimŭ în „Imparţialulŭ": S'a presentatŭ la biroulŭ redacţiei unŭ domnŭ în etate cam de 50 anĭ bine îmbrăcatŭ, şi ne-a spusŭ sĕ vestimŭ publicului: „că între 22—25 Iuniu curentŭ va fi unŭ mare cutremurŭ, care se va simţi dela Piteştĭ, prin Bucureştĭ, Constanţa, Batum, până în Persia; Marea Négră va fi fórte agitată, corăbiile ce vorŭ fi în liniă, fórte puţine vorŭ scăpa«. Intrebatŭ a ne spune cine este ḑise: „Suntŭ unŭ bine-voitorŭ alŭ omenirii. Dorescŭ a nu se realisa prevederea mea." — Inserămŭ acésta cu tóte că se şcie că nu mai potŭ fi profeţĭ. Acelŭ domnŭ nu părea a fi nicĭ nebunŭ nicĭ exaltatŭ; îi satisfacemŭ dorinţa, căcĭ póte sĕ şcie ceva.

***

O luptă îngrozitóre contra unui câne. — Se scrie din Oneglia, Italia: Măcelarulŭ Natta avea unŭ buldog mare care, într'o séră trecută, fără sĕ dea unŭ semnŭ de turbare, se aruncă fără veste asupră'i şi'lŭ muşcă de braţŭ. La acestŭ asaltŭ neaşteptatŭ, Natta închise îndată buldogulŭ în prăvăliă şi alergă la unŭ medicŭ pentru a'i cauterisa rana. In acelaşĭ timpŭ îlŭ întrebă décă trebuie sĕ omóre cânele. Mediculŭ 'i-a rĕspunsŭ că cânele nu este turbatŭ şi că, décă ţine multŭ la elŭ, póte sĕ'lŭ ţină fără nicĭ unŭ periculŭ. A doua ḑi diminéţa, soţia măcelarului se duse sĕ deschidă prăvălia în care cânele stătuse închisŭ tótă nóptea; dér abia intră şi cânele se repeḑi asupră'i apucând'o cu dinţii de peptŭ şi sfîşiind'o într'unŭ modŭ îngrozitorŭ; în urmă o apucă de capŭ şi o muşcă în mai multe locurĭ. La ţipetele bietei femei alergă unŭ servitorŭ comunalŭ, omŭ căsătoritŭ şi tată de familiă, care, fără sĕ se gândéscă la marele periculŭ la care se espunea, se aruncă asupra cânelui furiosŭ, îlŭ apucă de gâtŭ şi se luptă cu elŭ până ce reuşi, după ce fù muşcatŭ de braţŭ, a'lŭ face sĕ'şĭ lase prada. Atuncĭ puse mâna pe unŭ cuţitŭ şi'lŭ băgă în gura dobitocului, care căḑù mortŭ.

***

Mortalitatea copiilorŭ în Rusia. — In Rusia copii, peste 60 la sută morŭ înainte de vêrsta de cincĭ anĭ. Aprópe 2 milióne copii pierŭ în fie-care anŭ. Nicĭ jumĕtate dintre băeţĭ nu ajungŭ la 35 anĭ şi a treia parte din aceia carĭ ajungŭ suntŭ improprii pentru serviciulŭ militarŭ, fie din causa staturei micĭ, fie din causa debilăţii constituţionale.

***

Ingrijirea plantelorŭ în odaie. Se scrie că plantele din apartamente se îngălbenescŭ şi sfîrşesce prin a se uscá cu desĕvêrşire, orĭ câtŭ de bine ar fi îngrijite. Pentru a le redá viaţă, celŭ mai bunŭ mijlocŭ este d'a le udá din când în când cu apă în care se va disolvá puţin sulfatŭ de ferŭ (10—15 grame pentru 1 litru de apă). Plantele trebue sĕ fie depărtate séra dela lumina lampelorŭ. Faptulŭ se pare ciudatŭ; dér lumina artificială are asupra lorŭ o acţiune fórte viuă şi le veştejesce îndată.

***

Păstrarea buchetelorŭ. — Se scie că décă unŭ buchetŭ începe a se veşteji, poţĭ pentru momentŭ sĕ-lŭ înveselescĭ şi sĕ-i dai viaţă, băgêndŭ códele florilorŭ în apă ferbinte şi ţinêndu-le câteva minute. Aceste florĭ se potŭ păstra mai multŭ timpŭ decâ, în locŭ de apă ferbinte, se întrebuinţéză apă caldă alcoolisată. In acestŭ casŭ, trebue a ţiné mai multe minute în apă códele florilorŭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 30 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.92	Vênd.	8.94
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	»	125.50
Discontulŭ » . . . 7—10 % pe anŭ.				

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.20
Rentă de hârtiă 5%	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119.40
Renta de hărtiă austriacă	82.55
Renta de arg. austr.	83.15
Renta de aurŭ austr.	108 1
Losurile din 1860	139 —
Acţiunile băncei austro-ungare	859 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.50
Act. băncei de creditŭ austr.	286.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	$9.84\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	89
Renta rom. amort. (5%)	93	$93\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	89	90
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$
» » » (5%)	$87\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$101\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{2}$
» » » (6%)	94	95
» » » (5%)	86	87
Banca naţională a României	1260	1280
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	295
« » » Naţională	235	238
Aurŭ	9.50(%)	10.50%
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.0[illegible]	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11 02	3.44	11.40
(	11 12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.26
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.5[illegible]
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.0[illegible]
Crivadia	8.06	10 54	6 45
Pui	8.50	11 37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.